

UCHWAŁA NR LXI.350.2023
RADY MIASTA I GMINY MIASTECZKO KRAJEŃSKIE

z dnia 22 sierpnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Miasteczko Krajeńskie na lata 2023-2025”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r., poz. 40 ze zm.), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2023r., poz. 1426 ze zm.), Rada Miasta i Gminy Miasteczko Krajeńskie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Miasteczko Krajeńskie na lata 2023-2025”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Miasteczko Krajeńskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Rady

Szymon Kunek

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE I GMINIE MIASTECZKO KRAJEŃSKIE NA LATA 2023-2025

Spis treści:

- I. Wprowadzenie
- II. Podstawy prawne Programu
- III. Diagnoza środowiska
- IV. Organizacja wspierania rodziny
- V. Adresaci programu
- VI. Cel główny i cele szczegółowe
- VII. Źródła finansowania Programu
- VIII. Monitoring
- IX. Podsumowanie

I. Wprowadzenie

„Gminny Program Wsparcia Rodziny w Mieście i Gminie Miasteczko Krajeńskie na lata 2023-2025”, zwany dalej „Programem” powstał na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program został opracowany w celu udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Rodzina rozumiana jest, jako instytucja społeczna charakteryzuje się szeregiem cech i funkcji np. stosunkiem pokrewieństwa, dziedziczenia, zaspokajaniem potrzeb oraz wspólnym zamieszkiwaniem. Stanowi o trwałości społeczeństwa, jest nośnikiem obowiązujących w danym społeczeństwie norm, wzorców i wartości.

Wyodrębnia się trzy podstawowe funkcje rodziny: prokreacyjną, wychowawczą i gospodarczą. Funkcja prokreacyjna rozumiana jest, jako zaspokajanie potrzeby seksualnej i rodzicielskiej małżonków. Zapewnia trwałość biologiczną rodzinie i społeczeństwu. Funkcja wychowawcza polega na stworzeniu przez członków rodziny optymalnych warunków do właściwego przebiegu procesu socjalizacji dziecka. Funkcja ekonomiczna to utrzymanie dobrobytu, a także dbanie o realizację aspiracji życiowych poszczególnych członków. Wszystkie trzy funkcje są od siebie zależne.

Zgodnie z przepisem art. 3 pkt 16 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przez rodzinę rozumie się odpowiednio następujących członków rodziny: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25. rok życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020r., poz. 1297), przy czym do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

Jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje oraz służby zobligowane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie są zazwyczaj złożone – choroba alkoholowa, przemoc domowa, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ubóstwo, długotrwałe bezrobocie itp. Obowiązek wspierania rodzin dysfunkcyjnych spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego

i realizowany jest we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Stąd założeniem Programu jest wspólne wsparcie rodziny przeżywającej trudności poprzez wspólne działania ukierunkowane na wzmacnianie rodziny w wypełnianiu jej podstawowych funkcji.

II. Podstawy prawne programu

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r., poz. 1249 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r., poz. 901 ze zm.)
4. Uchwała nr XXXVI.199.2021 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 16 grudnia 2021r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2026.
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r., poz. 165 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 172 ze zm.).

III. Diagnoza środowiska

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim swoją działalnością obejmuje mieszkańców miasta i gminy Miasteczko Krajeńskie. Na terenie gminy działa 8 sołectw, w których według stanu na dzień 31 grudnia 2022r. zamieszkiwało 3028 mieszkańców; z czego 49,9% stanowią kobiety, a 50,1% mężczyźni. MGOPS realizuje na rzecz mieszkańców zadania z zakresu pomocy społecznej w ramach zadań własnych, zadań zleconych gminie oraz zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

W roku 2022 głównymi powodami udzielenia pomocy rodzinom było:

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin ogółem
Długotrwała lub ciężka choroba	34
Ubóstwo	28
Bezrobocie	24
Niepełnosprawność	17
Alkoholizm	11
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa – w tym potrzeba ochrony wielodzietności	6
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4
Zdarzenie losowe	4
Bezdomność	3
Trudności w przystosowaniu się do życia po wyjściu z zakładu karnego	3
Przemoc w rodzinie	1
Sytuacja kryzysowa	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2022

Powyższe dane wskazują główne powody korzystania przez rodziny z systemu wsparcia oferowanego przez MGOPS.

Bezrobocie na terenie miasta i gminy Miasteczko Krajeńskie w roku 2022 wynosiło 4,3%.

MGOPS oferuje mieszkańcom możliwość skorzystania z Karty Dużej Rodziny oraz Wielkopolskiej Karty Dużej Rodziny. Karty upoważniają członków rodziny wielodzietnej do

korzystania z szeregu zniżek oraz dodatkowych uprawnień. W roku 2022 wniosek o wydanie Karty Dużej Rodziny złożyło 18 rodzin. Natomiast wniosek o Wielkopolską Kartę Dużej Rodziny złożyły 22 rodziny.

Innymi formami wsparcia rodziny jest przyznawanie przez MGOPS świadczeń takich, jak posiłki dla dzieci i młodzieży oraz dla osób starszych i niepełnosprawnych, usługi opiekuńcze, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, pomoc żywnościowa w ramach POPŻ.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej w roku 2022 przebywało czworo małoletnich mieszkańców gminy Miasteczko Krajeńskie. Tyle samo małoletnich mieszkańców przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej.

Wsparcie rodzinom oferował również w roku 2022 asystent rodziny, który był zatrudniony na podstawie umowy cywilno-prawnej i świadczył swoje wsparcie dla sześciu rodzin. Jego zadaniem było m.in. kompleksowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci i zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

W roku 2022 MGOPS zatrudniał również na podstawie umowy cywilno-prawnej psychologa, który świadczył indywidualne lub grupowe wsparcie dla osób i rodzin przeżywających trudności i kryzysy.

IV. Organizacja wspierania rodziny

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest jednym z najważniejszych zadań, na którym powinny koncentrować się służby i instytucje pracujące na rzecz dobra dziecka i rodziny. Spodziewanymi rezultatami realizacji Programu jest poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich. Wsparcie odbywać się może poprzez:

1. organizację specjalistycznego wsparcia psychologicznego
2. organizację wsparcia asystenta rodziny
3. systematyczne monitorowanie rodzin przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną
4. zidentyfikowanie problemów rodziny i podjęcie działań w celu ich rozwiązania
5. edukacja rodziców
6. wsparcie osób doznających przemocy domowej

7. wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
8. organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży
9. przeciwdziałanie uzależnieniom
10. propagowanie i realizowanie programów skierowanych do rodzin
11. zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym ubóstwem.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 176) do zadań gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci
4. finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny i kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym
6. sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

V. Adresaci programu

Adresatami Programu są rodziny wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności np. rodziny bezradne opiekuńczo-wychowawczo, żyjące w niedostatku, mające dzieci umieszczone

w instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej, dotknięte przemocą lub uzależnieniami, zagrożone niedostosowaniem społecznym.

VI. Cel główny i cele szczegółowe

Celem Programu jest przywrócenie rodzinom zdolności do przewyższania problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną. Takie działania wymagają określenia celów głównych i szczegółowych.

Cel główny: Wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Praca z rodzicami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.
3. Umożliwianie dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej powrotu do rodzin biologicznych.
4. Zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinie.
5. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny.
6. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami.
7. Rozwijanie współpracy podmiotów działających na rzecz wspierania rodziny.

VII. Źródła finansowania programu

Realizacja Programu odbywa się w ramach środków finansowych z budżetu miasta i gminy Miasteczko Krajeńskie oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł, jak i środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji Programu.

VIII. Monitoring

Koordynatorem „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Miasteczko Krajeńskie na lata 2023-2025” będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych celów Programu. Odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych

w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim, który corocznie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miasta i Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr LXI.350.2023 Rady Miasta i Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 22 sierpnia 2023 roku w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w mieście i gminie Miasteczko Krajeńskie na lata 2023-2025”

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma obowiązek zapewnić wsparcie. W tym celu opracowuje się 3-letni program wspierania rodziny, który zawiera działania zmierzające do tworzenia warunków do jej prawidłowego funkcjonowania.

Celem programu jest przywrócenie rodzinom zdolności do przezwyciężania problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest konieczne i uzasadnione.